

RECENZIE – BOOK REVIEW

**Laurent Alexandre, Jean – Michel Besnier, *Pot face roboții dragoste?* -
12 întrebări despre transumanism, Ed. Humanitas,
București 2019, 140 p.**

Laurent Alexandre și Jean-Michel Besnier, un chirurg prezent pe canalele media (șaiszeci de mii de abonați pe Twitter, fondator al siteului *Doctissimo*, unul dintre cele mai vizitate siteului francezești cu sfaturi pentru sănătate și întreținere), încrezător în viitorul unei vieți tot mai tehnologizate și un profesor emerit de filosofie la Paris-Sorbonne, atașat de înțelegerea omului ca ființă intermediară între animal și transcendent, prezintă miza întâlnirii tehnologiei cu dorințele omului de a fi mai capabil, mai sănătos și chiar nemuritor: ameliorarea permanentă a omului va duce la dispariția lui, în favoarea transumanului.

Întâlnirea nanotehnologiilor cu biotehnologiile, cu informatica și cu științele cognitive anunță posibilitatea acestor schimbări radicale. Deși nu este pusă în mod explicit, întrebarea *sunt acestea mijloace pentru atingerea unui străvechi țel uman?* este abordată implicit în mai multe din cele douăsprezece întrebări. Omul este o ființă perfectibilă și dintotdeauna a încercat să-și dezvolte mintea și trupul (imunizarea prin vaccinuri este un exemplu familiar tuturor),

iar dezvoltarea inteligenței artificiale îl provoacă pe om să-și facă din tehnologie o doua natură fiindcă fără proteze tehnologice ar fi neajutorat în fața unei inteligențe artificiale cu scopuri proprii, despre care specialiștii ne anunță că va apărea în mai puțin de jumătate de secol.

Omul este ceea ce este în urma unei lungi evoluții bazate pe caracterul său finit. Dorința de o viață mai bună ajunge în cele din urmă la nemurire, posibilă prin protezarea trupului și funcționarea la infinit a minții. Acesta ar schimba însă tot ce azi înseamnă a fi uman: viața, moartea, iubirea și cultura. Adesea considerăm iubirea o ultimă reductă a umanității, cea pe care inteligența artificială nu o va atinge niciodată, însă întrebarea despre dragostea dintre sau față de o entitate inteligentă artificială ajunge la chestionarea a iubirii umane al cărei specific este legat tocmai de finitudinea pe care vrem să o depășim cu ajutorul tehnologiei. Chestionarea „robotului” relevă și automatismele omului, astfel încât provocările aduse de inteligența artificială este pentru om un prilej de a se (re)descoperi pe sine.

Prin prezentarea informațiilor concrete și a perspectivelor în care acestea se înscriu, dialogul celor doi configurează un orizont plauzibil al consecințelor augmentării capacităților omului și ale dezvoltării IA. Temerile față de schimbări radicale sunt temperate de argumentul că nu se vor întâmpla decât dacă vor fi dorite de aproape toți oamenii (fiindcă ceea ce consideram că este specific uman ținea de fapt de limitele noastre), dar și de argumentul că scenariile în care IA va controla oamenii sau în care unii oameni se vor folosi de tehnologie pentru a fi nemuritori și a controla alți oameni depind încă de multe variabile despre care orice predicție este hazardată.

Ionuț Mihai POPESCU

*Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Oradea,
Universitatea Babeș-Bolyai, E-mail: ionut.popescu@ubbcluj.ro*